

הָזֶה, וְיֵשׁ מִי שְׁיֹרֵשׁ רוּחַ מֵאוֹתוֹ הַעוֹף
שֶׁהוּא נֶעַר, שֶׁשָּׁמוֹ כָּשֶׁם רַבּוֹ, וְיֵשׁ מִי
שְׁיֹרֵשׁ רוּחַ מִלְמָטָה שֶׁל הָאָרֶץ, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר קֹהֶלֶת מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם
הָעֵלָה הִיא לְמַעְלָה, וְרוּחַ הַבְּהֵמָה
הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ.

תקון שבעה וארבעים

בְּרֵאשִׁית, בְּרֵא שִׁית, וְזֶה הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם
הַשְּׁשִׁי, כָּאֵן שְׁלֹשָׁה אָמְנִים שְׁנַיִם. אָמֵן
אֶחָד הוֹצִיא מְאוֹרוֹת בְּיוֹם הָרְבִיעִי,
שֶׁהָיוּ תְלוּיִים בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁנֶּאֱמַר
בּוֹ אוֹר, הָאָמֵן הַשְּׁנִי הוֹצִיא אֶת שְׂרָץ
הַמַּיִם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם, וְזֶה
הָיָה תְלוּי בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ מַיִם,
זֶהוּ שְׁכָתוֹב יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. כָּאֵן
מַיִם וְכָאֵן מַיִם. הָאָמֵן הַשְּׁלִישִׁי (הוֹצִיא
עֲשָׂבִים וְחִרְעִים) כְּנֶגֶד הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דֶּשָׁא עֵשֶׂב
מִזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ, וְנֶאֱמַר בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי
פָּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ. מֵה זֶה
וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ? אֵלֹא אוֹתָהּ שֶׁהִיָּתָה
יְבֵשָׁה בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, נֶאֱמַר כָּאֵן וּמִלְאוּ
אֶת הָאָרֶץ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ, וְזֶה בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכּוֹתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד. קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה
צְבָאוֹת כְּנֶגֶד יְקוֹו הַמַּיִם מִתַּחַת
הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה
הַיְבֵּשָׁה, כְּנֶגֶד מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.
בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי הִתְמַקְּנוּ שֵׁשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁל
הַכֶּסֶּא, וְכֹו נִכְרָא אָדָם בְּצִלְמוֹ, שֶׁהוּא
מוֹכֵן לְשִׁכְתָּה עַל הַכֶּסֶּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
וַיִּבְרָא אֱלֹהִיִּים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ,
וְכָאֵן שְׁמֵי מִצְוֹת, אַחַת - נַעֲשֶׂה אָדָם
בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמּוּתֵנוּ, וְהַשְּׁנִי - וַיִּבְרָא
אֱלֹהִיִּים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ.

מֵהָאֵי עוֹף, וְאֵית מָאן דִּיגְרִית רִוְחָא מֵהָהוּא
עוֹף דְּאִיהוּ נֶעַר, שְׁמִיָּה כָּשֶׁם רַבִּיָּה, וְאֵית
מָאן דִּיגְרִית רִוְחָא מִלְתַּתָּא דְּאָרְעָא, כְּמָה
דְּאָמַר קֹהֶלֶת (קֹהֶלֶת ג' כ"א) מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי
הָאָדָם הָעֵלָה הִיא לְמַעְלָה, וְרוּחַ הַבְּהֵמָה
הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ.

תקונא שבע וארבעין

בְּרֵאשִׁית בְּרֵא שִׁית, וְדָא יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה,
דְּאִתְמַר בִּיה (בְּרֵאשִׁית א' ל"א) וַיְהִי
עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי, הָכָא תֵּלֶת אוֹמְנִין
תְּנִינִין, אוֹמֵן חַד אָפִיק נְהוּרִין בְּיוֹמָא
רְבִיעָאָה, דִּהּוּ תְלִיין בְּיוֹמָא קְדָמָאָה
דְּאִתְמַר בִּיה אוֹר, אוֹמְנָא תְּנִינָא אָפִיק
רִיחָשָׂא מִמֵּיא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב (שם)
יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם, וְדָא הָוָה תְּלִיא בְּיוֹמָא
תְּנִינָא, דְּאִתְמַר בִּיה מַיִם, הָדָא הוּא
דְּכָתִיב (שם ו') יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, הָכָא
מֵיא וְהָכָא מֵיא, אוֹמְנָא תְּלִיתָאָה (אָפִיק עֲשָׂבִין
וְחִרְעִין) לְקַבֵּל יוֹמָא תְּלִיתָאָה, דְּאִתְמַר
בִּיה (שם י"א) תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דֶּשָׁא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ
זֶרַע לְמִינֵהוּ, וְאִתְמַר בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה (שם)
פָּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ, מַאי וּמִלְאוּ
אֶת הָאָרֶץ אֵלֹא הֵיכָא דִּהּוּת יְבֵשָׁה בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה, אִתְמַר הָכָא וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ,
הָדָא הוּא דְּכָתִיב (יִשְׁעִיָּהוּ ו' ג') מֵלֵא כֹל הָאָרֶץ
(דף פג ע"ב) כְּבוֹדוֹ, וְדָא בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מְלָכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ
יְהוָה צְבָאוֹת (יִשְׁעִיָּהוּ ו' ג'), לְקַבֵּל יְקוֹו הַמַּיִם

מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד (בְּרֵאשִׁית א' ט') וְתִרְאֶה הַיְבֵּשָׁה, לְקַבֵּל מֵלֵא כֹל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה אִתְמַקְּנוּ שִׁית דְּרָגִין דְּכֶרְסִיָּא, וְבִיה אִתְבְּרִי
אָדָם בְּצִלְמוֹ, דְּאִיהוּ מוֹכֵן לְשִׁכְתָּה עַל הַכֶּסֶּא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב (שם כו') וַיִּבְרָא
אֱלֹהִיִּים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ, וְהָכָא תְּרִין פְּקוּדִין, חַד נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ
כְּדַמּוּתֵנוּ (שם כו'), וְתְנִינָא וַיִּבְרָא אֱלֹהִיִּים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ.

נַעֲשֶׂה אָדָם, זֶה מִצְוָה לְמוֹל אֶת הָגֵר, לְהִיּוֹת בְּצִלְמֵנוּ בְּמִילַת הָעֶרְלָה, כְּדִמוּתֵנוּ בְּפָרִיעָה, וְאִם שׁוֹמֵר אוֹת הַבְּרִית בְּשִׁנְיָהֶם, הוּא בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, וְאִם לֹא - לֹא. וְאִם מְקִיִּים זְכוֹר וְשֹׁמֵר בְּשִׁבְתָּ, הוּא בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, וְאִם לֹא - לֹא, וְאִין לוֹ חֵלֶק בְּזֶרַע יִשְׂרָאֵל, וְאִם מֵיחַד אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּעָמִים בְּכָל יוֹם בְּקִרְיַת שְׁמַע בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, הוּא בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, וְאִם לֹא - לֹא, וְאִם הוּא מְנִיחַ תַּפְלִין שֶׁל יָד וּתַפְלִין שֶׁל רֶגֶל בְּכָל יוֹם, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד זְכוֹר וְשֹׁמֵר, הוּא בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, וְאִם לֹא - לֹא, וְאִם הוּא מְקִיִּים יְבוּם וְחִלְצָה הוּא בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, וְאִם לֹא - לֹא, וְהַכֹּל בְּאַהֲבָה וְיִרְאָה שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְעוֹד, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, לְמִי אָמַר אֶת זֶה (לְמַעַל)? לְאוֹתָם הַמְּלָאכִים שֶׁמְּבָרְכִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַל בְּכָל יוֹם בְּכָרֶוֶת וּקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ. וְהוּא שֶׁכְּתוּב וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ. וּמִנֵּין לָנוּ שֶׁמְּבָרְכִים אוֹתוֹ? אֵלָּא כְּשֶׁשׂוֹאֲלִים אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ, אוֹמְרִים בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ, וְאָנוּ כְּנֶגְדָם מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ בְּקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּמְבָרְכִים אוֹתוֹ בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ.

וְהֵם אוֹמְרִים עַל יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ. בְּצִלְמֵנוּ, שֶׁמְּקַדְּשִׁים אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ שֶׁבָּאֲרָנוּ, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, לְעִמָּתָם מְשֻׁבָּחִים וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ, וְעוֹד לְמַעַל נַעֲשֶׂה אָדָם, כָּאֵן נִכְלָלוּ כָּל הַסְּפִירוֹת,

נַעֲשֶׂה אָדָם, דָּא פְּקוּדָא לְמַגְזֵר יֵת גִּיּוֹרָא, לְמַהּוּי בְּצִלְמֵנוּ בְּגִזְרֵי דְעֶרְלָה, כְּדִמוּתֵנוּ בְּפָרִיעָה, וְאִם נָטִיר אוֹת בְּרִית בְּתַרְוִיָּהוּ אִיהוּ בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ וְאִם לֹא, וְאִי מְקִיִּים זְכוֹר וְשֹׁמֵר בְּשִׁבְתָּ אִיהוּ בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ וְאִם לֹא, וְלֹא אֵית לִיהּ חוּלְקָא בְּזֶרַע דִּישְׂרָאֵל, וְאִם מֵיחַד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּרִין זְמָנִין בְּכָל יוֹמָא בְּקִרְיַת שְׁמַע בִּימָמָא וּבַלַּיְלָא אִיהוּ בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ וְאִם לֹא, וְאִם הוּא מְנִיחַ תַּפְלִין דִּיד וּתַפְלִין דִּירִשָׁא בְּכָל יוֹמָא דְאִינוּן לְקַבֵּל זְכוֹר וְשֹׁמֵר אִיהוּ בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ וְאִם לֹא, וְאִי אִיהוּ מְקִיִּים יְבוּם וְחִלְצָה אִיהוּ בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ וְאִי לֹא, וְכָלֵא בְּרַחֲמֵי וּדְחִילוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ, לְמָאן אָמַר דָּא (לְעִילָא), לְאִינוּן מְלָאכִיָּא דְמְבָרְכִין וּמְקַדְּשִׁין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא בְּכָל יוֹמָא בְּכָרוּךְ וּקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיהו י ג) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּמִנֵּין דְּמְבָרְכִין לִיהּ, אֵלָּא כִּד שְׂאֵלִין אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ, אָמְרִין בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ (יחזקאל ג יב), וְאִנֵּן לְקַבֵּלִיהוֹן מְקַדְּשִׁין לִיהּ בְּקְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּמְבָרְכִין לִיהּ בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ.

וְאִינוּן אָמְרִין עַל יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ (בְּרַשִׁית א כו) בְּצִלְמֵנוּ דְּמְקַדְּשִׁין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמוֹ דְּאוֹקִימָנָא, וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, כְּדִמוּתֵנוּ לְעִמָּתָם מְשֻׁבָּחִים וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ, וְעוֹד לְעִילָא נַעֲשֶׂה אָדָם, הָכָא אֶתְפְּלִילוּ כָּל סְפִירָן, דְּאִינוּן יו"ד ה"א וּא"ו ה"א דְּאִינוּן עֶשֶׂר, וְסִלְקִין לְחוּשְׁפֵּן אָדָם,